

INDSTILLING

Ny bydelsinddeling i København

J.nr. ØU 504/2005

INDSTILLING

Økonomiforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget at anbefale overfor Borgerrepræsentationen,

at godkende en ny bydelsinddeling med 10 bydele jævnfør kort nr. 4.

at der i hver bydel i løbet af den kommende valgperiode placeres et servicecenter, et lokalcenter, et pensions- og omsorgskontor, mens øvrige borgerbetjeningsenheder kan dække flere bydele, idet bydelsgrænserne skal overholdes.

at lokaludvalgene afgrænses i overensstemmelse med de foreslåede bydelsgrænser.

at kommuneplanen 2009 udarbejdes i overensstemmelse med den nye bydelsinddeling.

RESUME

Borgerrepræsentationen vedtog den 26. maj 2005 i forbindelse med sagen om ny struktur:

”At målet for byens opdeling i administrative enheder skal være en geografisk entydig distriktsinddeling uanset forvaltning.”

”At der derfor udarbejdes en analyse af byens opdeling i relation til forvaltningsmæssige opgaver med henblik på en afklaring samtidig med at struktureringen af den enkelte forvaltnings arbejde går i gang.”

På det grundlag besluttede de 7 administrerende direktører i Københavns Kommune ultimo maj at nedsætte en projektgruppe på tværs af alle forvaltninger, som fik til opgave at komme med forslag til en entydig geografisk bydelsinddeling i København.

Projektgruppen har i arbejdet taget udgangspunkt i, at forslag til ny bydelsinddeling skal tilgodese hensynet til:

INDSILLING ... fortsat

- Mulighederne for en effektiv og bæredygtig løsning af service- og borgerbetjeningsopgaverne lokalt med høj kvalitet
- Naturlige grænser i byens fysiske struktur
- Befolkningens opfattelse af tilhørsforhold
- Mulighederne for udvikling af lokaludvalg, brugerdemokrati og selvforvaltning

På baggrund af en analyse ud fra de 4 ovenstående hensyn har projektgruppen udarbejdet 2 modeller for en ny bydelsinddeling af København med henholdsvis 8 og 10 bydele.

Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen, Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen og Sundhedsforvaltningen har i fællesskab udarbejdet et modelforslag med 8 bydele (projektgruppens model 1). Udgangspunktet for modellen med 8 bydele er først og fremmest hensynet til en effektiv og bæredygtig borgerservice lokalt med høj kvalitet samt kontinuiteten i den eksisterende borgerservice. Modellen bygger på en sammenlægning af kommuneplanens 15 bydele.

Økonomiforvaltningen har ud fra hensynet til planlægningen og borgerinddragelsen udarbejdet et forslag med 10 bydele (projektgruppens model 2). Modellen tager hensyn til byens hovedområder og centerstruktur samt de ændringer, der må forventes i bystrukturen. Ud over sammenlægninger af nuværende bydele er der, som følge af centerstrukturen, også indarbejdet nogle justeringer af bydelsafgrænsningerne, som afviger fra bydelenes nuværende afgrænsning.

Med udgangspunkt i projektgruppens 2 modeller for ny bydelsinddeling blev der, på grundlag af en fælles drøftelse mellem de 7 forvaltninger, udarbejdet en fællesmodel med 8 bydele ("fællesmodellen"). Fællesmodellen tager hovedsageligt udgangspunkt i de nuværende bydelsgrænser, men lægger samtidig op til, at der sker en udskillelse af Vestamager, når befolkningstallet når et niveau, som gør, at området får karakter af at være en selvstændig bydel.

Modellen forsøger i vid udstrækning at tage hensyn til, at kontinuiteten i borgerservicen kan fastholdes. Samtidig fastholdes den centrale del af byen som en selvstændig bydel af hensyn til områdets særlige bystrukturelle karakter.

Indstillingen, hvori forvaltningerne var enige om at anbefale fællesmodellen, blev forelagt Økonomiudvalget den 27. september 2005, hvorefter den blev sendt i høring i de stående udvalg, Udvalget for Demokrati- og Serviceudvikling, lokalråd og Valby Lokaludvalg, ældreråd og kvarterløfts- og områdefornyelsesområder. I hørings skrivelser fra overborgmesteren blev de stående udvalg pålagt at høre relevante parter indenfor udvalgets ressortområde. Høringsfristen blev sat til den 1. november 2005.

INDSILLING ... fortsat

På baggrund af høringssvarerne har Økonomiforvaltningen revideret forslaget til ny bydelsinddeling.

I Økonomiforvaltningens nye forslag til bydelsinddeling lægges der op til en ny inddeling med 10 bydele (ny 10-bydelsmodel), som bygger på eksisterende bydelsgrænser.

I forhold til den decentrale borgerservice foreslås, at der i hver bydel i løbet af den kommende valgperiode placeres et servicecenter, et lokalcenter og et pensions- og omsorgskontor. De øvrige borgerbetjeningsenheder kan dække flere bydele, dog skal bydelsgrænserne overholdes.

Endvidere foreslås, at lokaludvalgene afgrænses i overensstemmelse med de foreslåede bydelsgrænser.

Endelig foreslås, at kommuneplan 2009 udarbejdes i overensstemmelse med den nye bydelsinddeling.

SAGSBESKRIVELSE

Baggrund

Borgerrepræsentationen vedtog den 26. maj 2005 i forbindelse med sagen om ny struktur:

”At målet for byens opdeling i administrative enheder skal være en geografisk entydig distriktsinddeling uanset forvaltning.”

”At der derfor udarbejdes en analyse af byens opdeling i relation til forvaltningsmæssige opgaver med henblik på en afklaring samtidig med at struktureringen af den enkelte forvaltnings arbejde går i gang.”

På det grundlag besluttede de 7 administrerende direktører i Københavns Kommune ultimo maj at nedsætte en projektgruppe på tværs af alle forvaltninger, som fik til opgave at komme med forslag til en entydig geografisk bydelsinddeling i København.

Projektgruppens arbejde mundede ud i rapporten: ”Forslag til ny distriktsinddeling i København”, som er vedlagt som bilag 3. I rapporten indgår to forslag til ny bydelsinddeling i København.

INDSTILLING ... fortsat

Forvaltningernes kommentarer til projektgruppens forslag til ny bydelsinddeling var, at det var problematisk, hvis man oven i strukturreform og kommunalreform også skulle implementere en ny bydelsinddeling, som ændrer væsentligt på de nuværende bydelsgrænser. Samtidig var der forståelse for, at byens udvikling betyder, at der kan være behov for at skære bydelsgrænserne anderledes.

På baggrund af drøftelserne med forvaltningerne blev der udarbejdet en fællesmodel, hvor de eksisterende bydelsgrænser så vidt muligt fastholdes, og hvor der på længere sigt lægges op til en deling af Amager.

Fællesmodellen dannede udgangspunkt for den indstilling, som blev forelagt Økonomiudvalget den 27. september 2005.

Økonomiudvalget besluttede på sit møde den 27. september 2005 at sende indstillingen til høring i de stående udvalg, Udvalget for Demokrati- og Serviceudvikling, lokalråd og Valby Lokaludvalg, ældreråd og kvarterløfts- og områdefornyelsesområder. I høringsskrivelsen fra overborgmesteren blev de stående udvalg pålagt at høre relevante parter indenfor udvalgets ressortområde. Høringsfristen blev sat til den 1. november 2005.

Projektgruppens forslag til ny bydelsinddeling

Projektgruppen har i arbejdet taget udgangspunkt i, at forslag til ny bydelsinddeling skal tilgodese hensynet til:

- Mulighederne for bæredygtig og effektiv løsning af service- og borgerbetjeningsopgaver lokalt med høj kvalitet
- Naturlige grænser i byens fysiske struktur
- Befolkningens tilhørsforhold
- Mulighederne for udvikling af lokaludvalg, brugerdemokrati og selvforvaltning

Der er derfor foretaget en analyse af de 4 ovenstående hensyn i forhold til en ny bydelsinddeling.

Service- og Borgerbetjeningsopgaver i kommunen

Kommunens decentrale service- og borgerbetjeningsopgaver er i dag organiseret forskelligt i de 7 forvaltninger.

De 7 forvaltningers kortlægning af anvendelsen af geografiske bydelsinddelinger i dag, i forhold til de største decentrale service- og borgerbetjeningsopgaver, viser følgende billede:

INDSILLING ... fortsat

Forvaltning	Opgaver	Antal distrikter
Økonomiforvaltningen	Servicecentre	Ingen
Kultur- og Fritidsforvaltningen	Biblioteker	Ingen
	Medborger- og kulturhuse	Ingen
Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen	Skoler	15
	Fritidshjem og klubber	4
Sundhedsforvaltningen	Ældrekontorer	7
	Pensions- og Omsorgskontorer	7
	* Ældreinstitutioner	7
Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen	Lokalcentre	15
	Handicapcentre	4
	Rådgivningscentre	4
	Børnehaver- og vuggestuer	15
Bygge- og Teknikforvaltningen	Bygningsinspektoratet	2
Miljø- og Forsyningsforvaltningen	Miljøkontrollen	Ingen

* Ældreinstitutionerne refererer til de 7 ældrekontorer.

I forbindelse med arbejdet med en ny bydelsinddeling er de 7 forvaltninger blevet bedt om at vurdere behovet for antallet af bydele i en ny inddeling i forhold til at kunne løse de decentrale service- og borgerbetjeningsopgaver effektivt, bæredygtigt og med høj kvalitet. Nedenfor vises en samlet oversigt over forvaltningernes vurdering:

INDSILLING ... fortsat

Forvaltningernes vurdering	Antal bydele
Økonomiforvaltningen	7-8
Kultur- og Fritidsforvaltningen	-
Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen	Der arbejdes med en lokal forankring
Sundhedsforvaltningen	7
Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen	9
Bygge- og Teknikforvaltningen	-
Miljø- og Forsyningsforvaltningen	-

Projektgruppens samlede vurdering på baggrund af ovenstående er, at de eksisterende 15 bydele er for mange og, at antallet af bydele skal reduceres til mellem 7 og 9, hvis de decentrale lokale service- og borgerbetjeningsopgaver skal kunne løses effektivt, være faglig bæredygtige og kunne løses med høj kvalitet. I forhold til specialiserede opgaver som fx handicapcentre vil det ikke være forsvarligt at øge antallet af hensyn til fastholdelsen af en effektiv og faglig forsvarlig løsning af opgaven.

Naturlige grænser i byens fysiske struktur

Kommuneplanens bydelsinddeling i 15 bydele har siden Kommuneplan 1989 været anvendt som overordnet administrativ inddeling – dog med visse afvigelser. Denne bydelsinddeling bygger på historiske og fysiske grænser fx større veje, baner m.v. samt hensyn til sammenhængende bebyggelser og eksisterende bydelskerner.

Udviklingsdynamikken i byen betyder imidlertid, at det som tidligere blev opfattet som naturlige grænser og skel i byen ikke længere nødvendigvis er det. Nye sammenhænge er opstået, bl.a. på grund af nybyggeri og Metro. Betragtes byen ud fra den fysiske struktur er et naturligt udgangspunkt for en ny bydelsinddeling større

INDSILLING ... fortsat

sammenhængende bydelskerner, hvor handel og forskellige servicefunktioner er samlet. I brokvartererne er bydelenes detailhandel således koncentreret i de primære strøgader, hvilket ligeledes er tilfældet i yderkvarterene.

En bydelsinddeling, som tager udgangspunkt i byens struktur og naturlige grænser, giver et godt grundlag for en bydelsplanlægning. Netop bydelsplanlægning er et af de emner, som det kommende lokaludvalg skal indgå i dialog med kommunen om.

Københavnernes opfattelse af tilhørsforhold

Københavnerne har forskellige oplevelser af tilhørsforholdet til byen og identifikation med det geografiske område, de bor i.

Vigtige parametre for befolkningens tilhørsforhold til byen og lokalområdet er alder, flyttemønstre og forskellige livsformer blandt københavnerne. Meget tyder på, at tilhørsforholdet til lokalområdet er stærkere i yderbydelene som Valby, Vanløse og Brønshøj-Husum end i resten af byen. Omvendt tyder noget på, at tilknytningen er svagest i de centrale dele af byen som Indre By, Vesterbro og Nørrebro.

Set i forhold til en ny bydelsinddeling er det derfor sandsynligt, at de københavnere, som bor i forstads kvartererne i højere grad føler, at den nuværende bydelsinddeling er naturlig, hvorimod borgerne i de centrale dele af byen kan forventes at være mere åbne overfor ændringer.

Lokaldemokrati m.v.

Spørgsmålet om københavnernes tilhørsforhold til lokalområdet er tæt knyttet til mulighederne for udvikling af det lokale demokrati. Netop udviklingen af det lokale demokrati er særlig aktualiseret af ønsket om at etablere lokaludvalg i hele København.

I forbindelse med Strukturkommissionens arbejde i relation til kommunalreformen er distriktsstørrelsens betydning for det lokale demokrati blevet undersøgt. Konklusionen er bl.a., at det geografiske områdes størrelse ikke er af afgørende betydning for det lokale engagement. Dog anbefales at distriktsstørrelsen ikke overstiger 80.000 indbyggere. En lignende undersøgelse i København tyder på, at konklusionerne kan overføres til københavnerne.

De praktiske erfaringer i København med lokalråd og ældreråd viser, at der blandt aktive i lokalområdet er stærke holdninger til den geografiske afgrænsning af området. Her viser erfaringen, at de aktive i større eller mindre grad identificerer sig med de eksisterende 15 bydele.

På sigt er det vurderingen, at både lokalråd og ældreråd kan have gavn af en entydig geografisk bydelsinddeling i og med, at samarbejdsstrukturen med kommunen bliver

INDSILLING ... fortsat

mere gennemskuelig og enkel. Samtidig kan en bydelsinddeling, som gælder for hele kommunen, være med til at understøtte opbygningen af en lokal identitetsfølelse.

Projektgruppens to modeller for bydelsinddeling

På baggrund af analysen foretaget ud fra forskellige hensyn til en kommende bydelsinddeling, har projektgruppen udarbejdet to modeller for en entydig geografisk bydelsinddeling af København med henholdsvis 8 og 10 bydele.

Model med 8 bydele (projektgruppens model 1)

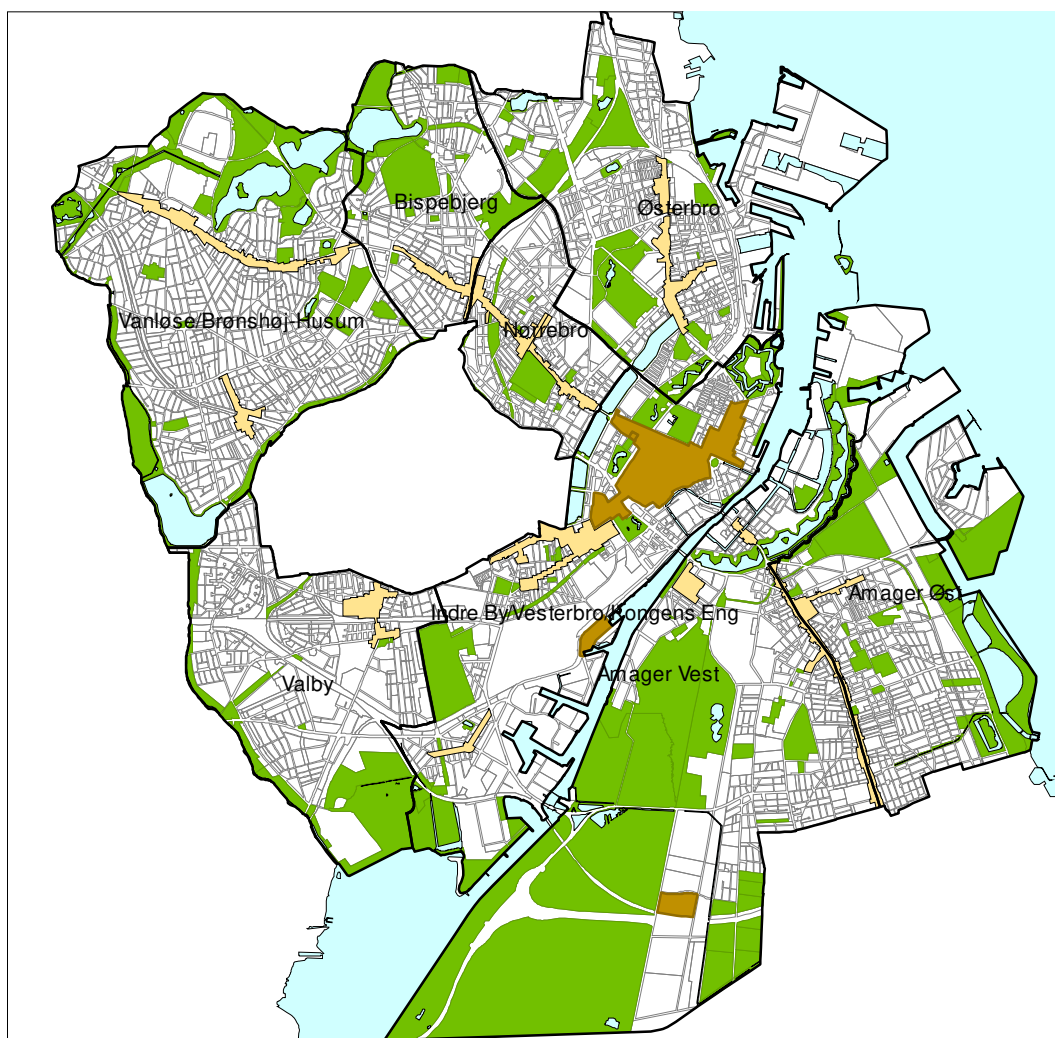
Modellen med 8 bydele er udarbejdet af Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen, Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen og Sundhedsforvaltningen i fællesskab. Udgangspunktet for modellen med 8 bydele er først og fremmest hensynet til en effektiv og bæredygtig borgerservice lokalt med høj kvalitet samt kontinuiteten i den eksisterende borgerservice.

Modellen tager sit afsæt i Sundhedsforvaltningens nuværende distriktsinddeling, som bygger på de 15 bydele. De 15 bydele ligger også til grund for Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens og Uddannelses- og Ungdomsforvaltningens nuværende inddelinger dog med visse afvigelser. De 8 bydele er fremkommet ved at sammenlægge 12 af de nuværende bydele til 5 bydele. Bydelene Valby, Bispebjerg og Sundbyøster indgår i modellen med deres nuværende afgrænsning. Projektgruppens model med 8 bydele er vist på nedenstående kort:

INDSILLING ... fortsat

Kort 1: Model med 8 bydele

INDSILLING ... fortsat

Model med 10 bydele (projektgruppens model 2)

Modellen med 10 bydele er udarbejdet af Økonomiforvaltningen. Udgangspunktet for modellen er primært hensynet til byens hovedområder og centerstruktur samt de ændringer, der må forventes i bystrukturen. Ud over sammenlægninger af nuværende bydele er der som følge af centerstrukturen også indarbejdet nogle bydelsafgrænsninger, som afviger fra bydelenes nuværende afgrænsning.

I modellen opretholdes en central bydel i kommunen - "Det centrale byområde" – hvis kerne er de nuværende bydele Indre By og Christianshavn. Ud fra en bystrukturel betragtning vurderes det naturligt, at "Det centrale byområde" også omfatter de nye city-områder i Søndre Frihavn og omkring Kalvebod Brygge, på Fisketorvet og på Havneholmen samt området omkring Kartoffelrækkerne ved søerne m.v.

De 3 bydele på Amager foreslås sammenlagt til 2 bydele:

- Vestamager med de cityorienterede byudviklingsområder i Ørestad og på Islands Brygge og de dele af Sundbyvester, der ligger nærmest ved Metroen og bydelskernerne i Ørestad.
- Sundbyerne omkring Amagerbrogade, som omfatter bydelen Sundbyøster og de dele af Sundbyvester der ligger nærmest ved Amagerbrogade.

Grænsen mellem de to bydele er foreslået placeret i Amager Fælledvej-Sundholmsvej-Englandsvej. Afgrænsningen mellem de to bydele kan vurderes nærmere.

Vesterbro slås sammen med Kongens Enghave til en bydel, som rummer de nye byudviklingsområder i Sydhavnen.

Bydelene Indre og Ydre Nørrebro slås sammen til en bydel Nørrebro omkring det gennemgående butiksstrøg Nørrebrogade.

Indre og Ydre Østerbro – med de kommende byudviklingsområder i Nordhavnen – slås sammen til en ny bydel Østerbro omkring det sammenhængende butiksstrøg på Østerbrogade.

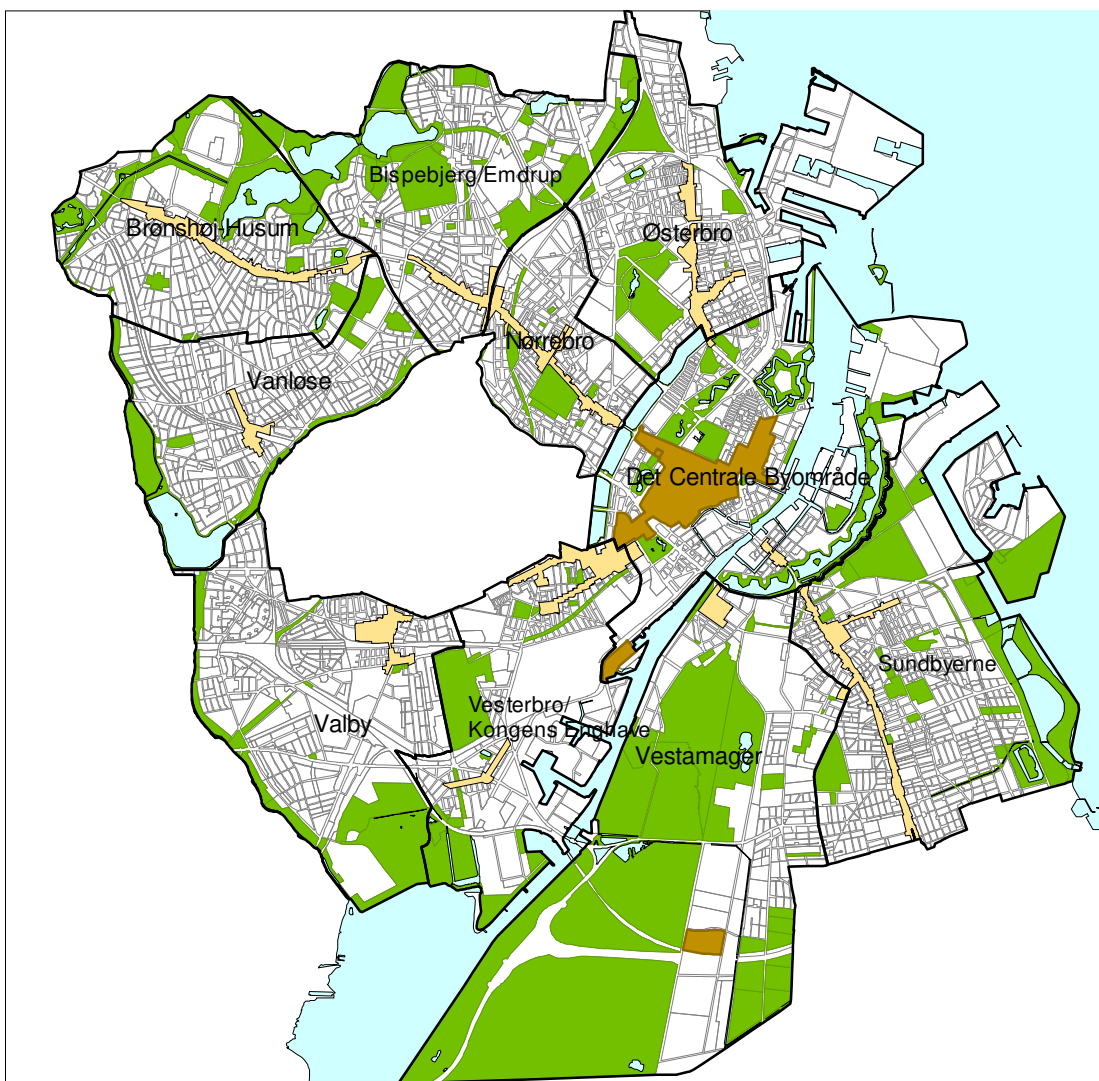
Rypark-kvarteret og den østlige del af Emdrup-området på Ydre Østerbro foreslås knyttet sammen med de tilsvarende ydre kvarterer på Bispebjerg. Bispebjerg foreslås herudover udvidet med grunddistriktet for den nye skole ved Skoleholdervej, således at grænsen mellem Bispebjerg og Brønshøj-Husum kommer til at forløbe langs Hareskovvej.

Bydelene Brønshøj-Husum, Vanløse og Valby indgår i modellen som bydele, der er knyttet til en bydelskerne omkring Frederikssundsvej og ved Vanløse og Valby stationer.

INDSILLING ... fortsat

Nedenfor er vist et kort over projektgruppens model med 10 bydele:

Kort 2: Model med 10 bydele

INDSILLING ... fortsat

Fællesmodellen

Projektgruppens 2 modelforslag er udtryk for en forskel i vægtningen af hensyn til en ny bydelsinddeling. Modellen med 8 bydele vægter i særlig grad hensynet til en effektiv og bæredygtig borgerservice, mens modellen med 10 bydele vægter hensynet til byens fysiske struktur og planlægning.

I fagforvaltningerne var kommentarerne til projektgruppens 2 modelforslag, at det var problematisk, hvis man oven i strukturreform og kommunalreform også skulle implementere en ny bydelsinddeling, som ændrer væsentligt på de nuværende bydelsgrænser. Samtidig var der forståelse for, at byens udvikling betyder, at der kan være behov for at skære bydelsgrænserne anderledes.

På baggrund af drøftelserne med forvaltningerne blev der udarbejdet en fællesmodel, hvor de eksisterende bydelsgrænser så vidt muligt fastholdes, og hvor der på længere sigt lægges op til en deling af Amager.

Beskrivelse af fællesmodellen

I modellen opereres med en første og en anden implementeringsfase.

Modellen tager udgangspunkt i 3 hovedhensyn:

- at de eksisterende bydelsgrænser i kommuneplanen respekteres
- at antallet af bydele ikke overstiger 8
- at der opretholdes en selvstændig bydel for det centrale byområde

INDSILLING ... fortsat

I forhold til kommuneplanens 15 bydele, foreslås følgende sammenlægninger:

Nye bydele	Eksisterende bydele	Afvielser af eksisterende bydelsgrænser
Det Centrale Byområde	Indre by og Christianshavn	Suppleret med området omkring Hovedbanegården og Kalvebod Brygge samt Kartoffelrækkerne ved Søerne m.v.
Østerbro	Indre og Ydre Østerbro	
Nørrebro	Indre og Ydre Nørrebro	
Vesterbro/Kongens Enghave	Vesterbro og Kongens Enghave	
Valby	Valby	
Vanløse/Brønshøj-Husum	Vanløse og Brønshøj-Husum	
Bispebjerg	Bispebjerg	
Amagerbro	Sundbyøster, Sundbyvester og Vestamager	

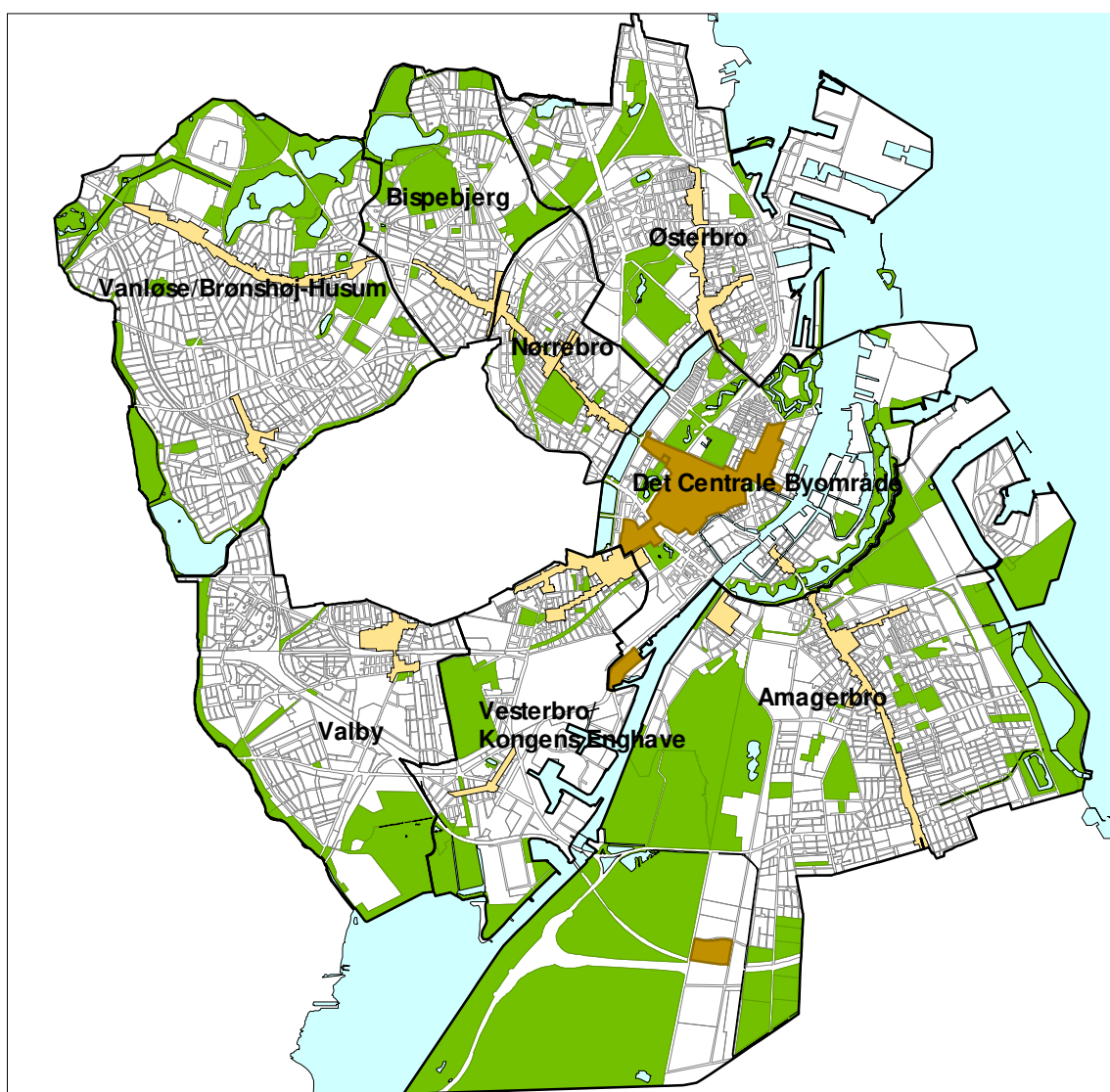
I fællesmodellens fase 1 vil bydelsinddelingen indebære en opdeling af byen i 8 bydele. De 8 bydele fremkommer ved, at 13 af de nuværende bydele lægges sammen til 6 bydele. Bydelene Valby og Bispebjerg opretholder sin nuværende afgrænsning. I forhold til de nuværende bydelsgrænser sker der næsten udelukkende sammenlægninger af hele bydele. Dog foreslås Det Centrale Byområde suppleret med området omkring Hovedbanegården og Kalvebod Brygge samt Kartoffelrækkerne m.v.

I fællesmodellen anbefales det at supplere Det Centrale Byområde med Kartoffelrækkerne m.v. (området mellem Dag Hammarskjölds Allé og Sølvgade), fordi området ud fra et trafikalt synspunkt hænger naturligt sammen med den centrale del af byen. Trafikfordelingen mellem Farimagsgaderne, Voldgaderne og Søgaderne er et centralt og løbende planlægningstema i håndteringen af trafikken i det centrale byområde. Det er u hensigtsmæssigt at disse gader deles på to bydele, bl.a. set i forhold til en kommende dialog med lokaludvalg.

Nedenfor vises et kort over det fælles forslag til bydelsinddeling.

INDSILLING ... fortsat

Kort 3: Fællesmodellen med 8 bydele

i Københavns Kommune
Økonomiudvalget

INDSTILLING ... fortsat

Bydel	Børn		Unge		30-64		Over		I alt
	0-17år	%	18-29år	%	Årige	%	64 år	%	
Det Centrale Byområde	5.816	14	9.168	22	21.728	53	4.447	11	41.159
Østerbro	12.218	16	18.187	23	37.718	49	9.515	12	77.638
Nørrebro	13.235	18	21.297	30	32.122	45	5.507	8	72.161
Vesterbro/Kongens Enghave	7.680	15	14.158	28	24.718	49	4.108	8	50.664
Valby	8.548	19	9.977	22	21.108	46	6.480	14	46.113
Vanløse/Brønshøj-Husum	15.609	20	13.541	18	35.588	47	11.439	15	76.177
Bispebjerg	5.935	15	11.234	28	17.122	43	5.367	14	39.658
Amagerbro *)	16.088	17	24.726	26	43.940	46	10.620	11	95.374
Uden for bydelene	236	7	1.142	32	2.102	60	45	1	3.525
København I alt	85.365	17	123.430	25	236.146	47	57.528	11	502.469

*) I 2020 vil Amagerbro have ca. 114.000 beboere efter den seneste befolkningsprognose

Fase 2 i fællesmodellen

I fase 2 af implementeringen af fællesmodellen skal Vestamager udskilles fra Amagerbro. Den grænse som skal opdele de to bydele er ikke præcist fastlagt, men kan vurderes nærmere, når tidspunktet for delingen nærmer sig. Det umiddelbare forslag for en bydelsgrænse er Amager Fælledvej, Sundholmsvej og Englandsvej.

Tidspunktet for udskillelse af Vestamager er ikke endelig fastlagt, men afhænger af udviklingen i befolkningstallet i byudviklingsområderne i Ørestaden og Islands Brygge. Når befolkningstallet når et niveau, som giver området karakter af at være en selvstændig bydel, skal Amagerbro deles.

Høring af udvalg og relevante parter

Indstillingen om forslag til ny bydelsinddeling blev behandlet i Økonomiudvalget den 27. september 2005, hvorefter den blev sendt i høring i de stående udvalg, Udvalget for Demokrati- og Serviceudvikling, lokalråd og Valby Lokaludvalg, ældre- og kvarterløfts- og områdefornyelsesområder. I høringsskrivelsen fra overborg-

INDSILLING ... fortsat

mesteren blev de stående udvalg pålagt at høre relevante parter indenfor udvalgets ressortområde. Høringsfristen blev sat til den 1. november 2005.

De modtagne høringssvar til Økonomiudvalget er vedlagt i bilag 4 og i bilag 5 er udarbejdet en oversigt over hovedindholdet.

Nedenfor er hovedlinierne i høringssvarerne til Økonomiudvalget kort ridset op.

De stående udvalg samt Udvalget for Demokrati- og Serviceudvikling

I Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget, Uddannelses- og Ungdomsudvalget og Demokrati- og Serviceudvalget er vurderingen, at fællesmodellen med 8 bydele giver for få bydele.

I høringssvaret fra Udvalget for Demokrati- og Serviceudvikling er der et forslag til en bydelsmodel med 10 bydele, som bygger på fællesmodellen, men hvor Brønshøj-Husum og Vanløse er delt i to, og hvor delingen af Amager sker nu. Endvidere slås fast, at Ryvang og Emdrup bør høre til Østerbro. I forhold til en endelig fastlæggelse af bydelsinddeling ønsker udvalget at afvente indholdet af de øvrige høringssvar.

Udvalget for Demokrati- og Serviceudvikling var i øvrigt enige om, at en ny bydelsinddeling skal fungere som overordnet administrativ struktur i hele kommunen i forhold til alle decentrale service- og borgerbetjeningsopgaver. I den forbindelse støtter udvalget, at der i hver bydel lokaliseres et servicecenter, et pensions- og omsorgskontor og et lokalcenter.

Sundheds- og Omsorgsudvalget anbefaler fællesmodellen med 8 bydele, som grundlag for organisering af borgerbetjeningen i Københavns Kommune.

Miljø- og Forsyningsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget tager forslaget til efterretning. Bygge- og Teknikudvalget har ingen bemærkninger til sagen.

Lokalråd og lokaludvalg

Helt overordnet er der fra flere af lokalrådene rejst kritik af processen i forbindelse med beslutning om ny bydelsinddeling. Dels er der utilfredshed med, at spørgsmålet om ny bydelsinddeling kommer meget sent i relation til debatten om udformningen af nærdemokratiet i København. Dels er der kritik af høringsperiodens længde, som menes at være alt for kort til at føre en demokratisk debat lokalt.

I forhold til selve forslaget om ny bydelsinddeling er der meget divergerende udmeldinger. Østerbro Lokalråd, Ryvang Lokalråd, Bispebjerg Lokalråd og Valby Lokaludvalg kan alle støtte fællesmodellen med 8 bydele – hvis der ses bort fra

INDSILLING ... fortsat

spørgsmålet om justering af eksisterende grænser. Vanløse Lokalråd og Brønshøj-Husum-Tingbjerg Lokalråd støtter en model med 10 bydele, hvor Vanløse og Brønshøj-Husum opretholdes som selvstændige bydele. Vesterbro Lokalråd, Nørrebro Lokalråd, Islands Brygges Lokalråd, Christianshavns Lokalråd og Sundby Lokalråd er imod de forslag til ny bydelsinddeling, som er blevet udarbejdet (projektgruppens 2 modeller og fællesmodellen). Det gennemgående træk blandt hørings-svarerne fra lokalrådene er dels utilfredshed med processen, dels ønske om flere og mindre bydele.

Ældrerådene

Ældrerådernes Fællesudvalg for København udtaler, at bydele og administrative inddelinger af byen ikke behøver at være sammenfaldende. Ældrerådene kan tilslutte sig forslaget om 8 administrative borgerindgange til kommunen, men rådet mener ikke, at det behøver at have indflydelse på antallet af bydele og dermed ældreråd.

De ældreråd, som har svaret på høringskrivelsen, kan overordnet støtte et af de forslag til bydelsinddeling, som er blevet udarbejdet i processen. Østerbro Ældreråd kan støtte fællesmodellen med 8 bydele (dog uden justering af bydelsgrænsen), Vanløse Ældreråd og Sundby Ældreråd kan støtte en model med 10 bydele, hvor Vanløse Bydel opretholdes som selvstændig bydel og hvor Amager deles i 2 bydele; Vestamager og Sundbyerne. Christianshavns Ældreråd ønsker at fortsætte som selvstændig bydel, men kan godt tilslutte sig fællesmodellen, hvor de lægges sammen med Indre By.

Kvarterløfts- og områdefornyelsesområder

Overordnet ønsker 3 af de kvarterløfts- og områdefornyelsesområder, som har svaret på høringskrivelsen, at bydelene ikke sammenlægges, og et af områderne ønsker en opdeling i flere mindre enheder end det, som udgør bydelen i dag. Det gælder Kvarterrådet i Holmbladsgade, Områdefornyelsen Mimersgadekvarteret og Sydhavnrådet for Kongens Enghave. Områdefornyelsen Øresundsvej er tilfreds med, at en ny bydelsinddeling ikke deler Øresundskvarteret.

Økonomiforvaltningens vurdering

Med baggrund i de indkomne hørings svar til Økonomiudvalget har Økonomiforvaltningen revideret forslaget til bydelsinddeling.

Set i relation til antallet af bydele er der overordnet to hensyn, som trækker i hver sin retning. På den ene side tilsiger hensynet til en bæredygtig borgerservice, at en

INDSILLING ... fortsat

ny bydelsinddeling kun rummer ca. 8 bydele (+/- 1-2 bydele). På den anden side til-siger hensynet til borgernes oplevede tilhørsforhold og udvikling af nærdemokratiet en bydelsinddeling med flere bydele end 8.

I forhold til overvejelserne om den mere præcise afgrænsning af bydele og evt. justering af eksisterende grænser er der igen flere hensyn, som trækker i forskellige retninger. Kontinuiteten i borgerservicen fordrer, at de nuværende bydelsgrænser fastholdes, og at der kun sker sammenlægninger af hele bydele. Omvendt betyder udviklingen i byen, at det kan være hensigtsmæssigt at justere på nogle af de nuværende bydelsafgrænsninger. Indtrykket fra høringsvarene er heller ikke entydige. Dog er det overordnede indtryk, at borgerne foretrækker opretholdelse af de nuværende grænser.

På den baggrund foreslår Økonomiforvaltningen, at der lægges op til en bydelsinddeling med 10 bydele, som bygger på eksisterende bydelsgrænser.

Såfremt at der på et senere tidspunkt opstår behov for at justere bydelsgrænserne, anbefales det, at det sker i forbindelse med kommuneplanrevisionen i 2009 og indgår i den dertilhørende dialogproces.

Ny bydelsinddeling med 10 bydele

Økonomiforvaltningen foreslår en ny bydelsinddeling med 10 bydele, som bygger på eksisterende bydelsgrænser. Udgangspunktet for den nye 10-bydelsmodel er fællesmodellen med 8 bydele uden justeringer af eksisterende bydelsgrænser og med følgende tilføjelser:

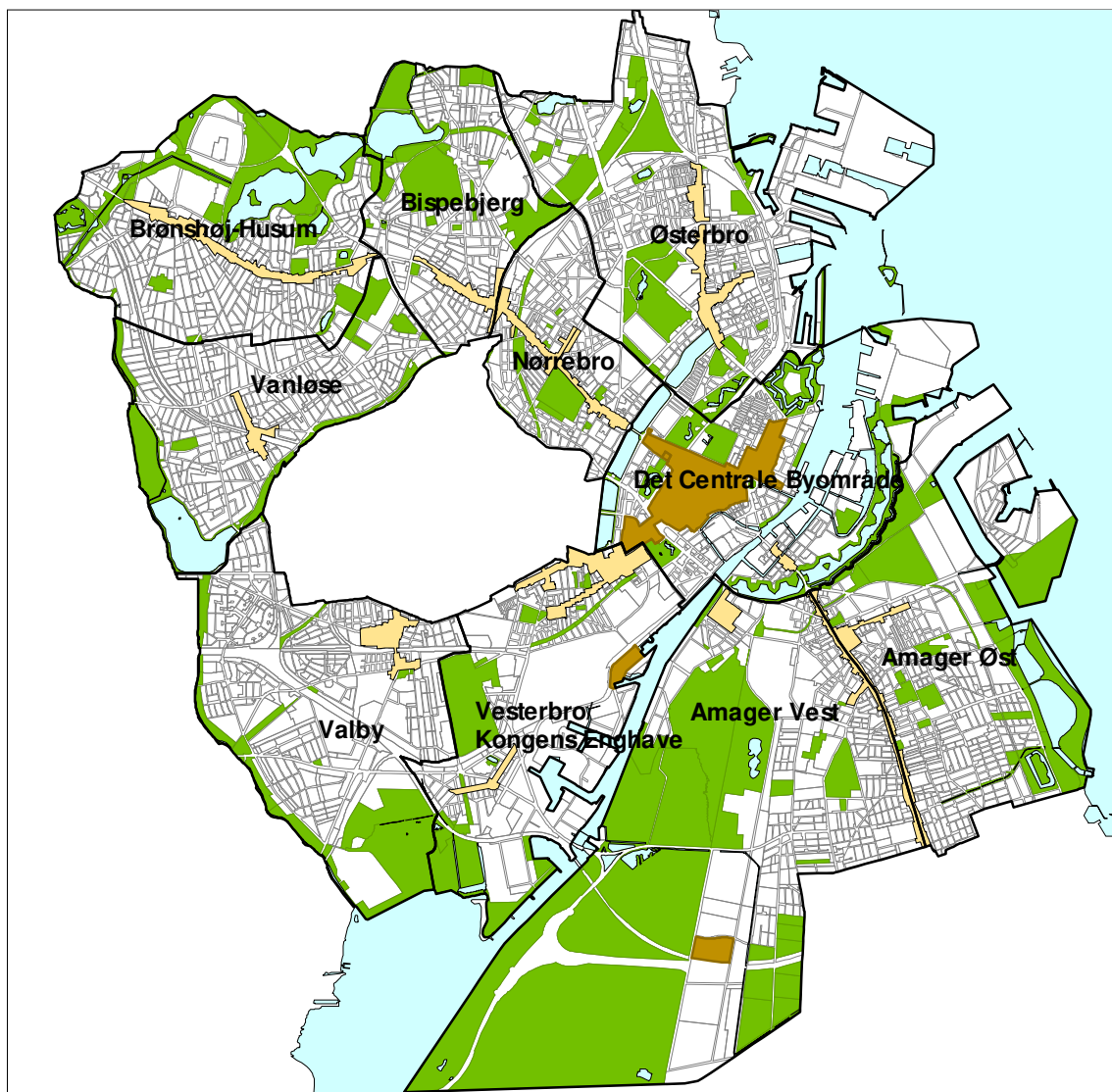
- Brønshøj-Husum og Vanløse opretholdes som to selvstændige bydele.
- Amager opdeles allerede nu i to bydele, hvor den ene bydel består af det nuværende Vestamager og Sundbyvester og den anden bydel består af Sundbyøster.

De 10 bydele fremkommer ved, at 10 af de eksisterende bydele sammenlægges til 5. Bydelene Valby, Vanløse, Brønshøj-Husum, Bispebjerg og Sundbyøster opretholder deres nuværende afgrænsning.

Nedenfor er vist et kort over Økonomiforvaltningens forslag til ny 10-bydelsmodel.

INDSILLING ... fortsat

Kort 4: Ny 10-bydelsmodel

INDSILLING ... fortsat

Bydel	Børn		Unge		30-64		Over		I alt
	0-17år	%	18-29år	%	årige	%	64 år	%	
Det Centrale Byområde	4.958	14	8.283	23	19.290	53	3.964	11	36.495
Østerbro	13.076	16	19.072	23	40.156	49	9.998	12	82.302
Nørrebro	13.235	18	21.297	30	32.122	45	5.507	8	72.161
Vesterbro/Kongens Enghave	7.680	15	14.158	28	24.718	49	4.108	8	50.664
Valby	8.548	19	9.977	22	21.108	46	6.480	14	46.113
Vanløse	6.493	18	7.373	20	17.366	48	5.054	14	36.286
Brønshøj-Husum	9.116	23	6.168	15	18.222	46	6.385	16	39.891
Bispebjerg	5.935	15	11.234	28	17.122	43	5.367	14	39.658
Amager Øst	7.860	16	13.655	28	21.837	45	5.402	11	48.754
Amager Vest *)	8.228	18	11.071	24	22.103	47	5.218	11	46.620
Uden for bydelene	236	7	1.142	32	2.102	60	45	1	3.525
København I alt	85.365	17	123.430	25	236.146	47	57.528	11	502.469

*) I 2020 vil Amager Vest have ca. 66.000 beboere efter den seneste befolkningsprognose

Den decentrale borgerservice

Det overordnede indtryk fra høringssvarene er, at det er naturligt at tænke bydelene som rammen for organisering af den decentrale borgerbetjening. Både i høringssvarerne samt den debat, som har foregået i høringsperioden, forudsættes, at hver bydel rummer den del af borgerservicen, som henvender sig til den brede del af befolkningen.

På den baggrund foreslår Økonomiforvaltningen, at der i hver bydel placeres et servicecenter, et lokalcenter og et pensions- og omsorgskontor.

Endvidere foreslås, at der mere generelt gælder følgende præmisser for organisering af den decentrale borgerservice:

- At alle forvaltninger i den decentrale del af borgerservicen, hvor en bydelsinddeling er relevant, skal overholde bydelsgrænserne. Der må dog gives dispensation i forhold til skoledistriktsgrænserne.
- At der inden for en bydel godt kan være to eller flere af samme type borgerbetjeningsenheder fx to lokalcentre, men at ledelsesstrukturen skal være en-

INDSILLING ... fortsat

tydig. Med andre ord skal der i hver bydel være et hovedcenter, og derunder kan der oprettes filialer.

- At specialiserede borgerbetjeningsenhed (fx handicapcentre, rådgivningscentre m.v.) kan dække flere bydele, hvis hensynet til en effektiv og forsvarlig løsning af opgaven tilsiger dette.

I relation til organisering af den decentrale borgerbetjening foreslås, at de kommende lokaludvalg afgrænses i overensstemmelse med de foreslåede bydelsgrænser.

Det anbefales endvidere, at der bringes overensstemmelse mellem den nye bydelsinddeling og ældreråd inden næste valg til ældrerådene. De nuværende ældreråd er valgt til og med udgangen af 2008.

Den videre proces

Bydelsinddelingen skal gælde fra den er vedtaget og implementeres i løbet af næste valgperiode.

Implementeringen skal ske på følgende områder:

- Den nye bydelsinddeling skal danne grundlag for organiseringen af den decentrale del af borgerbetjeningen. I indstilling om "Borgernes indgang til Københavns Kommune" stilles der forslag om, at der oprettes et borgerservicecenter i hver bydel.
- Den nye bydelsinddeling skal indgå i arbejdet med organiseringen af de nye forvaltninger i Københavns Kommune.
- Den nye bydelsinddeling skal danne grundlag for forslag til ændring af kommuneplanens bydelsinddeling i forbindelse med kommuneplanrevisionen i 2009. I kommuneplanrevisionen vil forslag til ny bydelsinddeling blive sendt ud i offentlig høring, og borgerne vil have mulighed for at kommentere på forslaget.
- Den nye bydelsinddeling skal udgøre rammen for oprettelse af nye lokaludvalg.

Det videre arbejde med organiseringen af Københavns Kommunes decentrale borgerbetjening samt etablering af lokaludvalg, der foreslås placeret i hver bydel, vil være koncentreret om følgende delbeslutninger og aktiviteter:

INDSILLING ... fortsat

15. december 2005	BR behandler forslag til ny bydelsinddeling og forslag til borgerbetjening
1. jan.– 1. sept. 2006	BR behandler delbeslutning om lokaler og indretning af den decentrale borgerbetjening. På grundlag af en kortlægning af lokaler, som i dag anvendes til den decentrale borgerbetjening, skal der udarbejdes et forslag til en samlet løsning for lokalisering af den decentrale borgerbetjening.
1. sept. 2006- 1. jan. 2008	Implementering af den decentrale borgerbetjening Løbende åbning af: Borgerservicecentre og P/O-kontorer Lokalcentre
1.jan. 2006 – 31. december 2009	Etablering af lokaludvalg

ØKONOMI

Det foreslås, at der placeres et borgerservicecenter, et lokalcenter og et pensions- og omsorgskontor i hver bydel.

Endvidere foreslås, at de kommende lokaludvalg afgrænses i overensstemmelse med de foreslåede bydelsgrænser, dvs. at der oprettes et lokaludvalg i hver bydel.

INDSILLING ... fortsat

Nedenfor er der foretaget en overslagsberegning på, hvad et borgerservicecenter, et lokalcenter, et pensions- og omsorgskontor og et lokaludvalg koster pr. enhed/bydel. Der skelnes her mellem etableringsomkostninger og driftsomkostninger.

Skøn over udgifter pr. enhed/ bydel

Enhed	Etablering i mill. kr.	Drift i mill. kr.
Borgerservicecenter	3,4	2,5
Lokalcenter	-	10,5
Pensions- og omsorgskontor (incl. ældrekontor)	2,3	6-8
Lokaludvalg	-	5
I alt	5,7	24-26

Beregning af omkostning pr. borgerserviceenhed bygger på oplysninger fra indstilling om borgernes indgang til Københavns Kommune (ØU 397/2005) fra Økonomiforvaltningen. Omkostningerne er her kalkuleret ud fra de omkostninger, som var forbundet med etablering af de nuværende 4 borgerservicecentre – dog er der taget højde for enkelte stordriftsfordele. De i tabellen opgjorte etableringsudgifter, skal opfattes som udgifter pr. enhed ud over de 4 nuværende centre. Udgiften til driften pr. borgerserviceenhed er ekskl. udgifter til personale.

Det skal understreges, at omkostningerne ved etablering og drift af servicecentre er anslået, eftersom det er ubekendt, hvilke lokaler, der kan blive rammen om de kommende centre. Det giver en usikkerhed om udgiften til ombygning og indretning samt husleje. Udgiften til udvikling af IT afventer stillingtagen til IT-understøttelsen, som behandles i Borgerrepræsentationen inden 1. september 2006.

Beregningen af omkostningen pr. lokalcenter bygger på en beregning i Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen over de forventede merudgifter for den kommende Socialforvaltning ved at oprette 10 lokalcentre frem for 8 centre. Merudgiften pr. ekstra enhed ud over de 8 lokalcentre er opgjort til 10,5 mill. kr. I beregningen er der taget højde for ekstra udgifter til ledelse og ekstra medarbejdere (20 pct.) med henblik på at sikre bæredygtige centre. I beregningen indgår ikke omkostninger til istandsættelse og indretning af lokalerne.

INDSTILLING ... fortsat

Hvis der ydermere træffes beslutning om en bydelsinddeling, som indebærer en justering af eksisterende bydelsgrænser, har Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen vurderet, at det vil give en etableringsomkostning på 3-5 mill. kr.

Enhedsprisen pr. pensions- og omsorgskontor er i Sundheds- og Omsorgsforvaltningens beregning knyttet sammen med etablering af et dertilhørende ældrekontor, således at der for hvert pensions- og omsorgskontor (bestillerfunktion) er et ældrekontor (udførefunktion). Forvaltningen har foretaget en beregning af merudgiften for hver enhed som oprettes ud over de 7 distriktsenheder, som forvaltningens ældreområde opererer med i dag. I beregningen er der ikke taget højde for en samlokalisering af servicecentre og pensions- og omsorgskontorerne. Under disse forudsætninger er den løbende driftsudgift pr. ekstra enhed (pensions- og omsorgskontor + ældrekontor) skønsmæssigt vurderet til at udgøre 6-8 mill. kr. Herudover vil der være en engangsomkostning forbundet med at omorganisere hjemmeplejeenhederne. Sundhedsforvaltningen har opgjort, at det koster 2,3 mill. kr. hver gang en hjemmeplejeenhed skal lægges sammen med en anden.

I forhold til enhedsprisen pr. lokaludvalg er der i budgetforliget afsat 5 mill. kr. pr. lokaludvalg pr. år.

Overslagsberegningen viser, at det koster op til ca. 25 mill. kr. i drift af lokaludvalg og borgerbetjeningsenheder for hver bydel, der oprettes ud over de foreslåede 8 bydele. Beregningen bygger på de enkelte forvaltningers egne beregninger, og det har ikke på indeværende tidspunkt været muligt at verificere tallene nærmere. Fx er det vanskeligt at vurdere mulighederne for at optimere brugen af eksisterende lokaler til den decentrale borgerbetjening.

Finansiering af evt. merudgifter til drift af flere lokaludvalg samt decentrale borgerbetjeningsenheder ud over 8 (for Sundhedsforvaltningens vedkommende er det 7) enheder vil indgå i en samlet prioritering i forbindelse med budgetforhandlingerne i den kommende valgperiode.

HØRING

Der henvises til afsnittet i indstillingen om høringen.

INDSILLING ... fortsat

MILJØMÆSSIGE KONSEKVENSER

-

ANDRE KONSEKVENSER

-

BILAG

Bilag 1: Høringsskrivelse

Bilag 2: Indstilling til Økonomiudvalget den 27. september 2005 med beslutningsprotokol

Bilag 3: Projektgruppens rapport: "Forslag til ny distriktsinddeling i København"

Bilag 4: Indkomne høringssvar til Økonomiudvalget

Bilag 5: Oversigt over indholdet i høringssvarerne

Bjarne Winge

/Paul Sax Møller